

14 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «Laudato Si'» —«Lloat sigueu»—

26 LES TECNOLOGIES BIOLÒGIQUES no estan exemptes de riscos

Segons Francesc, **la intervenció humana en vegetals i animals pot redundar en benefici d'un individu, i fins i tot del conjunt de la humanitat, però aquesta intervenció no sempre és moralment acceptable.** Fer patir inútilment els animals i sacrificar les seves vides sense necessitat ha de ser considerat contrari a la dignitat humana. «*Les experimentacions amb animals només són legítimes mentre es mantinguin en límits raonables i contribueixin a cuidar o salvar vides humanes*» (LS 130). Per això, ens ha invitat a repensar contínuament els objectius, els efectes, el context i els límits ètics de la intervenció humana en els vegetals i els animals, subratllant que aquesta intervenció es «*una forma de poder, amb alts riscos*» (LS 131).

Estem afrontant una qüestió extraordinàriament delicada i sensible, i pot ser oportú que deixem de banda els prejudicis i **reconeguem humilment que l'ètica no ha estat sempre present en la nostra manera de tractar els animals.** Qui gosarà negar-ho?

D'altra banda, Francesc mateix admet que no és fàcil emetre un judici general sobre aquelles intervencions humanes en animals o vegetals que han estat possibles gràcies als avenços de la ciència i de la tècnica; són una expressió de la riquesa de la creativitat humana l'exercici de la qual no ha de ser impedit, com tampoc no pot ser prohibit a l'artista el desplegament de la seva capacitat creadora. Sant Joan Pau II ens ha recordat que tota intervenció legítima actuarà en la natura «*amb la finalitat d'ajudar-la a desenvolupar-se segons el seu propi caràcter, que és el de la creació tal com Déu l'ha volgut*» (LS 132).

L'ús de les anomenades tecnologies biològiques no està exempt de riscos, i mai no podrem deixar de banda les exigències de la *bioètica*; aquesta ciència ajuda a conèixer els límits del progrés biològic i mèdic, com també la seva repercussió en la societat i en els seus valors. A més, no serà sobrer recordar que «*els riscos no*

sempre poden ser atribuïts a la tècnica mateixa, sinó a la seva aplicació inadequada o excessiva» (LS 133). El que realment importa és que la intervenció humana no constitueixi un atemptat contra la natura.

27 Cal que L'ÈTICA determini el comportament de tots els éssers humans

Francesc acaba aquest capítol tercer amb unes reflexions summament suggeridores, si bé ell mateix reconeix que es tracta d'un problema complex, i que **la valoració ètica del comportament humà no sempre és fàcil ni és a l'abast de tothom**. «Es difícil emetre un judici general sobre el desenvolupament dels organismes transgènics, vegetals o animals, mèdics o agropecuaris, ja que poden ser molt diversos i requerir consideracions específiques» (LS 133).

Aquesta valoració ètica reclama objectivitat en el plantejament de la qüestió que sigui sotmesa a debat i, sobretot, absència de prejudicis per part de tothom i coherència i honradesa en els qui intervinguin en el debat.

Per això, **Francesc denuncia els qui no posen damunt la taula tota la informació necessària, o bé la seleccionen d'acord amb els propis interessos**, siguin polítics, econòmics o ideològics. Amb aquest comportament impedeixen que les qüestions siguin tractades considerant totes les variables pertinents. «Cal disposar d'espais de discussió on tots aquells que d'alguna manera se'n podrien veure directament o indirectament afectats —agricultors, consumidors, autoritats, científics, empreses productores de llavors, poblacions veïnes als camps fumigats i d'altres— puguin exposar els seus problemes i preocupacions i accedir a informació àmplia i fidedigna per prendre decisions tendents al bé comú present i futur» (LS 135).

No ha dubtat a manifestar molt clarament que **no tots els qui mostren una sensibilitat exquisida quan exigeixen el necessari respecte a la integritat del medi ambient**, i que són contraris a l'experimentació amb animals, **en canvi no apliquen els mateixos principis quan es refereixen a la vida humana**. «Se sol justificar que es traspassin tots els límits quan s'experimenta amb embrions humans vius. S'oblida que el valor inalienable d'un ésser humà va més enllà del grau del seu desenvolupament». Ha afegit: «Quan la tècnica ignora els grans principis ètics, acaba considerant legítima qualsevol pràctica. [...] **La tècnica que prescindeix de l'ètica difícilment serà capaç de posar límits al seu poder**» (LS 136).

«És preocupant que alguns moviments ecologistes defensin la integritat del medi ambient, i amb raó reclamin certs límits a la recerca científica, però no apliquin aquests mateixos principis a la vida humana» (LS 136).

- Coneixes fets concrets en els quals la intervenció humana en la vida dels animals no respecta les exigències ètiques més elementals?
- Et consideres capaç d'emetre judicis ètics sobre qüestions relatives a l'experimentació amb embrions humans?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS